

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชน: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต*

Students' Satisfaction with Landscape Elements of Private Academic Institution: a Case Study of Bangkok University, Rangsit Campus

ภาคิน หมั่นทุ่ง (Pakin Manthung)^{**}

อลิศรา มีนะกนิษฐ (Alisara Menakanit)^{***}

วรรณดี สุทธิธารากร (Wandee Sutthinarakorn)^{****}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต 2) องค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตหรือไม่ และ 3) เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันทางด้านเพศและคณะที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยฯ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 377 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ t-test One และ way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.830) งานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนของนักศึกษาจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 ประเด็นความแตกต่างด้านเพศและคณะที่ศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 2) นักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางเข้าออกแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนองค์ประกอบภูมิทัศน์ถนนสายหลักและสายรอง ที่จอดรถ ทางเดินเท้า ลานสาธารณะพื้นที่สีเขียว

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัย

This article aims for publishing academic knowledge

** นักศึกษาปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: jack_totaki@hotmail.com

Interdisciplinary Graduate Program in Landscape Architecture, Graduate School, Kasetsart University,
Email: jack_totaki@hotmail.com,

*** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Advisor, Associate Professor, Dr., Faculty of Agriculture, Kasetsart University

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Co – advisor, Assistant Professor. Dr., Faculty of Education, Kasetsart University

เขียวระหว่างอาคาร ภูมิทัศน์น้ำ สวนพันธุ์ไม้ประจำสถาบัน เวทีแสดงกลางแจ้ง ไฟส่องสว่างอุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่ และอุปกรณ์ให้ร่มเงา มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ องค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษา สถานศึกษาเอกชน

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the students' satisfaction with these Elements. 2) the effect of landscape elements on the decision to study at Bangkok University, Rangsit Campus. and 3) the differences of students' gender and faculty on their satisfaction with the University's landscape elements. The samples were 377 undergraduate students of Bangkok University, Rangsit Campus in 2015 academic year. Questionnaires were used as research tool. Data were analysed by SPSS, using percentage, mean, standard deviation and t-test. One way ANOVA was used to test the hypothesis. The results found that students' satisfaction with landscape elements of Bangkok University, Rangsit Campus was at high level ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.830). Seventy six point nine percent of the respondents said landscape of Bangkok University, Rangsit Campus affected their decision to study here. As for the students' gender and faculty issue, it was found that gender had no statistical difference on the satisfaction with the landscape elements at 0.05 significant level. While different faculty showed statistical difference only on the satisfaction with gateways at 0.05 significant level, There was no statistical difference on other elements such as major and minor roads, pathways, parking, public green space between buildings, waterscape, institute garden, amphitheater, lighting and site furniture, and shading devices at 0.05 significant level.

Keywords : Satisfaction, Landscape Elements, Private Academic Institution

บทนำ

ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการ (2549) ระบุว่าในปี 2549 มีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 529,466 คน และมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 42 แห่ง แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 23 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 19 แห่ง ข้อมูลกระทรวงศึกษาธิการ (2558) ปี 2558 มีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 711,531 คน และมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 121 แห่ง แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่รวมถึงสถาบันราชชมพลและสถาบันราชภัฏ ที่ได้รับการยกวิทยฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแล้วจำนวน 78 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 43 แห่ง จากจำนวนมหาวิทยาลัยที่เพิ่มขึ้น 79 แห่งภายในระยะเวลา 9 ปี เทียบกับจำนวนนักเรียนปีที่ 6 ที่มีเพิ่มขึ้นไม่มาก จึงทำให้เกิดการแข่งขันในประเทศของมหาวิทยาลัยรุนแรงขึ้น นอกจากนี้กระแสโลกไร้พรมแดนและการเปิดเสรีทางการค้า ยังทำให้การรับนักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัยไม่ใช่การ

แข่งขันในประเทศอีกต่อไป แต่เป็นการแข่งขันในระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับโลก ทำให้มหาวิทยาลัยเอกชนจำเป็นต้องปรับตัวสู่การตลาดอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อตอบสนองกระแสการแข่งขันทั้งการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมถึงกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อดึงนักเรียนเข้าสู่สถาบันของตน ดังนั้นการที่มหาวิทยาลัยจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการเป็นองค์ประกอบ อาทิเช่น คุณภาพของการศึกษา คุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการ และการจัดสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

งานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ถูกนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ทางการตลาด เพราะสถานศึกษาเอกชนเป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีการแข่งขันทางการตลาด ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับงานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาจะช่วยให้เข้าใจสภาพแวดล้อมของสถานศึกษานั้น ๆ ได้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถปรับปรุงหรือวางแผนสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อผู้ใช้งาน ซึ่งถ้าเปรียบสถานศึกษาเอกชนเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่ง โดยมีกลุ่มลูกค้าหลักคือนักศึกษาที่จะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นั้น งานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาก็อาจเปรียบได้กับบรรจุภัณฑ์ของสินค้าเพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสภาพแวดล้อมภายนอกที่ผู้บริโภคเห็นเป็นสิ่งแรก และทำหน้าที่สื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ของสินค้านั้น ๆ เพราะบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามสะดุดตาจะสามารถเชิญชวนให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษางานภูมิทัศน์ของสถานศึกษาเอกชน โดยศึกษาในประเด็นเรื่องของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษา รวมถึงศึกษาว่างานภูมิทัศน์มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนหรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาเอกชนให้กับผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเอกชนนั้น ๆ รวมถึงเป็นข้อพิจารณาให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบสถานศึกษา ให้ได้ทราบถึงความสำคัญงานภูมิทัศน์ต่อการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ขั้นตอนการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ (1) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต และ (2) ศึกษาองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตหรือไม่ (3) ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีความแตกต่างทางด้านเพศและคณะที่ศึกษา โดยผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และได้ดำเนินการตาม 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนผังแม่บทสถานศึกษา การใช้พื้นที่ในมหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัย การออกแบบมหาวิทยาลัย หลักการออกแบบและจัดภูมิทัศน์ องค์ประกอบของภูมิทัศน์ในสถานศึกษา การรับรู้สภาพแวดล้อม แนวคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ และประชากรศาสตร์ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแผนนโยบาย และการออกแบบภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต เพื่อเป็นข้อมูลในการสำรวจภาคสนาม และใช้ประกอบการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การสำรวจภาคสนาม ศึกษาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษา เพื่อจัดทำผังระบอบองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษา ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต โดยนำผลที่ได้จากการสำรวจองค์ประกอบภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มาเป็นข้อมูลในการกำหนดตัวแปรในแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาของตน

ขั้นตอนที่ 4 การใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ตามวิธีที่กำหนด เพื่อให้ทราบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต และผลขององค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย

5.1 การสำรวจภาคสนามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำแผนผัง (Mapping) และแผนภาพ (Diagram) เพื่อระบอบองค์ประกอบภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

5.2 แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ-test และ One way ANOVA

ขั้นตอนที่ 6 การสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ในประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต และผลของงานภูมิทัศน์ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (IV)

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

- เพศ
- คณะที่ศึกษา

ตัวแปรตาม (DV)

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษา
ระบบสัญญาณ

- ถนนสายหลักสายรอง
- ที่จอดรถ
- ทางเดินเท้า

ที่โล่งและพื้นที่สีเขียว

- ภูมิทัศน์ทางเข้าออก
- ลานสาธารณะ
- พื้นที่สีเขียวระหว่างอาคาร
- ภูมิทัศน์น้ำ
- สวนพันธุ์ไม้ประจำสถาบัน
- เวทีแสดงกลางแจ้ง

สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่

- ไฟส่องสว่าง
- อุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่
- อุปกรณ์ให้ร่มเงา

การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาใน
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
วิทยาเขตรังสิต

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ต่างกัน
สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ต่างกัน

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ปีการศึกษา 2558 จำนวน 19,335 คน (สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต, 2558) คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน แล้ว จึงใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) อย่างเป็นสัดส่วนโดยแบ่งตามคณะ 10 คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และการท่องเที่ยว คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาเปรียบเทียบสัดส่วนตามจำนวนของนักศึกษาแต่ละคณะ โดยแบ่งสัดส่วนระหว่างชายและหญิง

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อความคำถามเกี่ยวกับ เพศ และคณะที่ศึกษา

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ประกอบด้วยข้อความคำถามที่มีตัวเลือกตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Best and Kahn, 1993) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน พิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ไว้ดังนี้ (Best and Kahn, 1993)

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามว่างานภูมิทัศน์ในสถานศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตหรือไม่ วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ด้วยค่า t-test และ One way ANOVA

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร หนังสือที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาของ Herz (2012) และ Dober (2000) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษา
2. สำรวจ และทำแผนผังระบอบองค์ประกอบภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต เพื่อกำหนดตัวแปรด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ในแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.97
7. จัดทำแบบสอบถามที่หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นแล้ว เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับนิเทศศาสตร์ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5
2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต พบว่า

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสัญจร ในประเด็นเรื่องถนนสายหลักและสายรอง โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.836, S.D. = 0.798) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ริมถนน ($\bar{x}$ = 3.97, S.D. = 0.797) สิ่งที่น่าสนใจระหว่างเส้นทาง ($\bar{x}$ = 3.89, S.D. = 0.816) สอดคล้องกับการใช้งาน ($\bar{x}$ = 3.82, S.D. = 0.756) รูปแบบ

และขนาดของถนนเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.799) และความปลอดภัยในการสัญจร ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.802) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสัญจร ในประเด็นเรื่องท้องที่จอดรถ (ภายนอกอาคาร) โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.465$, S.D. = 0.896) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 ข้อได้แก่ การดูรักษาความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.743) ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์บริเวณที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.769) ความเหมาะสมวัสดุของพื้นผิวที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.883) และความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.908) ตามลำดับ ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อได้แก่ ไฟส่องสว่างยามวิกาล ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.793) สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.028) ร่มเงาของที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.999) และความเพียงพอของที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 1.046) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสัญจร ในประเด็นเรื่องทางเดินเท้า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.854) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 9 ข้อได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ทางเดินเท้า ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.798) การเชื่อมโยงกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยฯ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.816) รูปแบบและขนาดของทางเดินเหมาะสมกับการเดิน ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.822) ความหลากหลายของบรรยากาศระหว่างทางเดิน ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.851) ป้ายสื่อความหมายในการบอกเส้นทางเดิน ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.860) ทางเดินไม่ชำรุด ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.840) จุดพักหรือนั่งระหว่างเส้นทางเดิน ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.877) ร่มเงาของทางเดิน ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.900) และการออกแบบเพื่อรองรับการใช้งานของผู้พิการ ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.899) ตามลำดับ ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อได้แก่ ไฟส่องสว่างยามวิกาล ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.881)

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ในประเด็นเรื่องภูมิทัศน์ทางเข้าออก โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.779) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 ข้อได้แก่ การแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.801) ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.762) และความสะดวกในการใช้งานพื้นที่ ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.775) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ในประเด็นเรื่องลานสาธารณะ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.800) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 ข้อได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.749) การใช้งานพื้นที่ เช่น พักผ่อน พบปะสังสรรค์ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.815) ความร่มรื่น ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.819) และความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่ง ถังขยะ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.819) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ในประเด็นเรื่องพื้นที่สีเขียวระหว่างอาคาร โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.812) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความ

พึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5 ข้อได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ ($\bar{x}=3.87$, S.D. = 0.758) การใช้งาน เช่น พักผ่อน พบปะสังสรรค์ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.844) ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่ง ถึงขยะ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.811) ความหลากหลายทางด้านบรรยากาศ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.814) และความร่มรื่น ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.832) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ในประเด็นเรื่องภูมิทัศน์น้ำ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.68$, S.D. = 0.841) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2 ข้อได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์น้ำ ($\bar{x}=3.70$, S.D. = 0.833) และความสะดวกในการใช้งานพื้นที่ เช่น พักผ่อน ชมวิว ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.841) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ในประเด็นเรื่องสวนพันธุ์ไม้ประจำสถาบัน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.75$, S.D. = 0.821) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 ข้อได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ ($\bar{x}=3.84$, S.D. = 0.741) การใช้งาน เช่น พักผ่อน, ออกกำลังกาย ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.842) ความร่มรื่น ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.836) ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่ง ถึงขยะ และอุปกรณ์ออกกำลังกาย ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.866) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ในประเด็นเรื่องเวทีแสดงกลางแจ้ง (บริเวณคณะนิเทศศาสตร์) โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.76$, S.D. = 0.807) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 ข้อได้แก่ ความสวยงามของการจัดภูมิทัศน์ ($\bar{x}=3.80$, S.D. = 0.793) ความสวยงามของการออกแบบ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.817) และความสะดวกในการใช้งาน เช่น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.812) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและตกแต่งพื้นที่ ในประเด็นเรื่องไฟส่องสว่าง (ในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัยฯ) โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.60$, S.D. = 0.812) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อได้แก่ รูปแบบของการออกแบบเสาไฟส่องสว่างถนน ($\bar{x}=3.72$, S.D. = 0.766) รูปแบบของการออกแบบเสาไฟส่องสว่างที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.806) รูปแบบของการออกแบบเสาไฟส่องสว่างทางเดิน ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.831) ความเพียงพอของไฟส่องสว่างทางเดิน ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 0.828) ความเพียงพอของไฟส่องสว่างถนน ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.800) และความเพียงพอของไฟส่องสว่างที่จอดรถ ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.845) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและตกแต่งพื้นที่ในประเด็นเรื่องอุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่ (ในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัยฯ) โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.56$, S.D. = 0.892) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 9 ข้อได้แก่ ตำแหน่งของที่ทิ้งขยะเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{x}=3.71$, S.D. = 0.801) ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ทำป้ายบอกทาง ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.869) ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ทำที่ทิ้งขยะ ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.820) ความเพียงพอของที่นั่ง ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 0.868) ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ทำที่นั่ง ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.818) ความเพียงพอของป้ายบอกทาง

($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 0.820) ตำแหน่งของที่นั่งเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.777) ความเพียงพอของที่นั่งขยะ ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.829) และตำแหน่งของป้ายบอกทางชัดเจน ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.806) ตามลำดับ

ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อได้แก่ ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ทำตู้โทรศัพท์ ($\bar{x}=3.25$, S.D. = 1.066) ความเพียงพอของตู้โทรศัพท์ ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 1.080) และตำแหน่งของตู้โทรศัพท์เหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 1.068) ตามลำดับ

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและตกแต่งพื้นที่ ในประเด็นเรื่องอุปกรณ์ให้ร่มเงา (ในภาพรวมทั้งมหาวิทยาลัยฯ) โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.75$, S.D. = 0.848) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อได้แก่ ความสวยงามของศาลาและอุปกรณ์ให้ร่มเงา ($\bar{x}=3.83$, S.D. = 0.812) ความเพียงพอของศาลาและอุปกรณ์ให้ร่มเงา ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.877) ตำแหน่งของศาลาและอุปกรณ์ให้ร่มเงาสอดคล้องกับการใช้งาน ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.860) และรูปแบบของการออกแบบศาลาและอุปกรณ์ให้ร่มเงา ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.844) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษางานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

พบว่างานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนของนักศึกษาจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 136 คน และเพศหญิงจำนวน 154 คน และงานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนของนักศึกษาจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 43 คน และเพศหญิงจำนวน 44 คน โดยนักศึกษาที่ตอบว่างานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษา ให้เหตุผลว่า ช่วยสร้างบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยฯ ให้มีความร่มรื่นสวยงาม คิดเป็นร้อยละ 23.7 สร้างความประทับใจเมื่อได้พบเห็นคิดเป็นร้อยละ 23.3 ทำให้มหาวิทยาลัยฯ มีภาพลักษณ์ที่ดี คิดเป็นร้อยละ 22.2 และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 17.4 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่ตอบว่างานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษา ให้เหตุผลว่า ให้ความสำคัญในด้านอื่นมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 6.9 เป็นสิ่งที่ต้องมีในมหาวิทยาลัยฯ อยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมหาวิทยาลัยฯ ไม่จำเป็นต้องมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงามก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

4. ความแตกต่างด้านเพศและคณะที่ศึกษาต่อความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยฯ

4.1 เพศที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์

4.2 นักศึกษาที่ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ภูมิทัศน์ที่แตกต่างกันเพียงประเด็นเดียวคือทางเข้าออก ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนองค์ประกอบภูมิทัศน์อื่น ๆ ที่เหลือ ได้แก่ ถนนสายหลักและสายรอง ที่จอดรถ ทางเดินเท้า ลานสาธารณะพื้นที่สีเขียวระหว่างอาคาร ภูมิทัศน์น้ำ

สวนพันธุ์ไม้ประจำสถาบัน เวทีแสดงกลางแจ้ง ไฟส่องสว่างอุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่ และอุปกรณ์ให้ร่มเงา มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.830) เป็นเพราะมหาวิทยาลัยฯ ได้ให้ความสำคัญกับงานภูมิทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับแผนนโยบายในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในมหาวิทยาลัยฯ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่สีเขียวภายนอกอาคาร ให้เป็นพื้นที่ที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อน และตอบสนองการใช้งานในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยฯ ให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่เหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (นรงค์ฤทธิ์, 2559)

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสัญจร ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ถนนสายหลักและสายรอง ที่จอดรถ (ภายนอกอาคาร) และทางเดินเท้า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.849) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีบางข้อที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เช่น ไฟส่องสว่างยามวิกาล ยังมีไม่ครอบคลุมในบางจุดของที่จอดรถ (ภายนอกอาคาร) และทางเดินเท้า ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้งานพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงความเพียงพอของที่จอดรถ ร่มเงาของที่จอดรถ และสิ่งอำนวยความสะดวกของที่จอดรถ ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ควรนำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุง โดยเฉพาะเรื่องที่จอดรถให้มีความเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dober (2000) ที่กล่าวว่า สำหรับนักศึกษาการมีที่จอดรถในมหาวิทยาลัยที่เพียงพอและสะดวกสบาย อาจเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกสถานศึกษา สถานศึกษาบางแห่งเล็งเห็นความสำคัญของที่จอดรถ จึงนำเรื่องของที่จอดรถที่เพียงพอและสะดวกสบายมาเป็นจุดเด่นให้กับกับสถานศึกษาของตนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษา

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับที่โล่งและพื้นที่สีเขียว ประกอบด้วย 6 ประเด็นคือ ภูมิทัศน์ทางเข้าออก ลานสาธารณะ พื้นที่สีเขียวระหว่างอาคาร ภูมิทัศน์น้ำ สวนพันธุ์ไม้ประจำสถาบัน และเวทีแสดงกลางแจ้ง โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.810) ซึ่งเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญด้านแผนนโยบายในการพัฒนางานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ดังที่ นรงค์ฤทธิ์ (2559) กล่าวว่า การออกแบบงานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตจะอิงตามการออกแบบอาคารเป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้งานตามวัตถุประสงค์ของอาคารนั้นๆ จึงทำให้ใช้งานพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ Gaines (1991) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยที่ดีควรประกอบไปด้วยกลุ่มอาคาร ชุม ม้านั่ง สระน้ำ น้ำพุ ศาลา ทางเดิน และงานภูมิทัศน์ ที่มีความกลมกลืนและสัมพันธ์กัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า องค์ประกอบภูมิทัศน์ทางเข้าออก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.779) ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญในการสร้างอาคารและงานงานภูมิทัศน์ที่มีความโดดเด่น แสดงออกถึงสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ เป็นที่สะดุดตาและเป็นภาพจดจำแก่ผู้พบเห็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dober (2000) ที่ได้พูดถึงองค์ประกอบภูมิทัศน์ทางเข้าออก ว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของมหาวิทยาลัย เพราะ

เปรียบเสมือนเป็นจุดหักเหผู้ที่เข้ามาในมหาวิทยาลัย และเป็นจุดบอกเลาเมื่อยามจากไป การออกแบบทางเข้าออกของมหาวิทยาลัยควรออกแบบให้สังเกตเห็นได้ง่าย และสามารถเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวกสบาย และตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ทั้งขนาด รูปร่าง รูปทรง รวมถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่ต้องการจะแสดงออกให้กับผู้พบเห็น ให้เกิดความพึงพอใจและจดจำมหาวิทยาลัยได้ และสอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบภูมิทัศน์ของ ขวัญชัย จิตสำรวย (2536) ที่กล่าวว่า การออกแบบควรให้ความงามด้วยลักษณะรูปแบบที่สร้างสรรค์น่าสนใจ ให้ความรู้สึกประทับใจแก่ผู้พบเห็นด้วยความงามและก่อให้เกิดแรงบันดาลใจ การออกแบบจึงต้องสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีและเหมาะสม นอกจากนี้งานออกแบบที่มีลักษณะที่แปลกออกไป จะทำให้เกิดความพึงพอใจและสร้างความประทับใจได้

ด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ ไฟส่องสว่าง อุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่ และอุปกรณ์ให้ร่มเงา โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.850) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามียางข้อที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เช่น ความเพียงพอของตู้โทรศัพท์ ตำแหน่งของตู้โทรศัพท์เหมาะสมกับการใช้งาน และความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ทำตู้โทรศัพท์ ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจุบันการสื่อสารทางโทรศัพท์ มักใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) เป็นหลัก ความจำเป็นในการใช้ตู้โทรศัพท์สาธารณะจึงลดน้อยลง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในประเด็นเรื่องตู้โทรศัพท์สาธารณะภายในมหาวิทยาลัยฯ มากนัก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับงานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต พบว่าร้อยละ 76.9 ของนักศึกษาตอบว่างานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนของนักศึกษา โดยให้เหตุผลว่า ช่วยสร้างบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยฯ ให้ความร่มรื่นสวยงาม (ร้อยละ 23.7) สร้างความประทับใจเมื่อได้พบเห็น (ร้อยละ 23.3) ทำให้มหาวิทยาลัยฯ มีภาพลักษณ์ที่ดี (ร้อยละ 22.2) และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ (ร้อยละ 17.4) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Strange and Banning (2000) ที่กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมหาวิทยาลัยมีส่วนในการสร้างความประทับใจแรก และสามารถสร้างบรรยากาศการต้อนรับ และความน่าตื่นตื้น มีผลต่อพฤติกรรม การสื่อสาร ส่งเสริมภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และช่วยในการเรียนรู้ และการพัฒนา ซึ่งองค์ประกอบทางกายภาพของมหาวิทยาลัยสามารถที่จะสร้างความประทับใจ ได้แก่ แผนผังของมหาวิทยาลัย พื้นที่สีเขียว การเข้าถึง ความสะอาด โทนสี สิ่งอำนวยความสะดวก รูปแบบอาคารและบริเวณ และ Kaplan (1978) พูดถึง ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยว่าเป็นการสื่อสารถึงนักศึกษา ผู้ที่ไม่ใช่ นักศึกษา และผู้พบเห็นที่อาจซึมซับบรรยากาศของมหาวิทยาลัย โรงเรียน หรือคณะ ผ่านการมองเห็นอาคาร หรือสิ่งที่แสดงถึงความภาคภูมิใจของสถาบันผ่านทางสัญลักษณ์ งานศิลปะ ป้าย ม้านั่ง ทางเท้า ประติมากรรม และภาพวาดบนกำแพง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชน ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยฯ จึงควรรักษาคุณภาพและพัฒนางานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาของตนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อให้ให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในธุรกิจบริการทางการศึกษาเกิดความพึงพอใจสูงสุด

2. มหาวิทยาลัยฯ ควรพัฒนาปรับปรุงองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่ยังได้รับความพึงพอใจในระดับปานกลาง เช่น ที่จอดรถ (ภายนอกอาคาร) ให้มีความพอเพียงกับความต้องการของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการจำกัดที่จอดรถของนักศึกษา ที่ทำให้ไม่สามารถนำรถยนต์ไปจอดในบางลานจอดรถได้ เนื่องจากไม่มีสติ๊กเกอร์ของมหาวิทยาลัยฯ และไม่ควรเก็บค่าบริการที่จอดรถกับนักศึกษา เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวกับที่จอดรถมากขึ้น

3. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชน ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต พบว่า ไฟส่องสว่างในยามวิกาลยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในพื้นที่จอดรถ และทางเดินเท้า มหาวิทยาลัยฯ จึงควรพิจารณาปรับปรุง ในการเพิ่มจำนวนของไฟส่องสว่างที่จอดรถและทางเดินเท้าภายในมหาวิทยาลัยฯ ให้เพียงพอต่อการใช้งาน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้งานในยามวิกาล

4. ในด้านองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ตกแต่งพื้นที่ในประเด็นเรื่องตู้โทรศัพท์สาธารณะที่ยังมีน้อยไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัยฯ ถึงแม้ว่าจะมีความจำเป็นในการใช้งานน้อยก็ตาม แต่มหาวิทยาลัยฯ ก็ควรให้ความสำคัญและเพิ่มจำนวนตู้โทรศัพท์สาธารณะให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ในมหาวิทยาลัยฯ เพื่อรองรับการใช้งานในกรณีฉุกเฉิน

5. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับงานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต พบว่า 76% ของนักศึกษาตอบว่างานภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าเรียน มหาวิทยาลัยฯ จึงสามารถใช้งานภูมิทัศน์เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการสร้างภาพลักษณ์ให้กับสถานศึกษา และสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนนักศึกษาที่กำลังมองหาสถานศึกษาในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา

6. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยฯ ผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงงานภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยฯ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้นมหาวิทยาลัยฯ ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยฯ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยฯ ที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะทำงานภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยฯ มีคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการออกแบบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในมหาวิทยาลัยฯ มีผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ให้กับสถานศึกษา ดังนั้นในอนาคตควรมีการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทของงานภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชนต่อการสร้างภาพลักษณ์ให้กับสถานศึกษา
2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาเอกชน การวิจัยครั้งต่อไปอาจจะศึกษาการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบภูมิทัศน์ในสถานศึกษาของรัฐ เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). “จำนวนสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และนักเรียน นิสิต นักศึกษาในระบบโรงเรียน จำแนกตามสังกัด ในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2549” 13 กุมภาพันธ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). “จำนวนสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และนักเรียน นิสิต นักศึกษาในระบบโรงเรียน จำแนกตามสังกัด ในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2558” 21 กุมภาพันธ์.
- ขวัญชัย จิตสำรวย. (2536). การออกแบบ เขียนแบบจัดสวน (Gardening Design). กรุงเทพฯ: บุรพาสาสน์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นรงค์ฤทธิ์ สินธุสังข์. (2559). ผู้อำนวยการสำนักบริหารกายภาพและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต. สัมภาษณ์, 30 มีนาคม.
- สำนักวิจัยสถาบันและประเมินผล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต. (2558). “จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาเขตรังสิต” 26 มกราคม.

ภาษาต่างประเทศ

- Best, J. W. and Kahn, J. V. (1993). **Research in Education**. Boston: Allyn and Bacon.
- Dober, R. P. (2000). **Campus Landscape**. The United States of America: Acid-Free Paper
- Gaines, T. A. (1991). **The Campus as a Work of Art**. New York, NY: Praeger.
- Kaplan, S. (1978). **Humanscape: Environments for people**. Scituate: Duxbury.
- Herz, M. (2012). **Planning & Design**. China: Design Media Publishing Limited.
- Strange, C. C., and Banning, J. H. (2000). **Educating by design: Creating campus learning environments that work**. San Francisco: Jossey-Bass.